

Regulamin przyznawania bezrobotnym jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej przez Powiatowy Urząd Pracy w Rypinie

Podstawy prawne:

1. Kodeks cywilny.
2. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U z 2024, poz. 475 z późn. zm.).
3. Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U z 2022r., poz. 243 z późn. zm.)
4. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U z 2023r. poz. 702 z późn. zm.).
5. Ustawa z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U z 2024r., poz. 236 z późn. zm.).
6. Rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. L 2023/2831 z 15.12.2023).
7. Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 717/2014 z dnia 27 czerwca 2014 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rybołówstwa i akwakultury (Dz. Urz. UE L 190 z 28.06.2014).
8. Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1408/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis w sektorze rolnym (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str.9).

Rozdział I

Postanowienia ogólne

§ 1

1. Zgodnie z art. 46 ust. 1 pkt 2 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy zwanej dalej „ustawą” starosta z Funduszu Pracy może przyznać bezrobotnemu jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związane z podjęciem tej działalności, w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 6-krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia, a w przypadku gdy działalność jest podejmowana na zasadach określonych dla spółdzielni socjalnych, wysokość przyznanych bezrobotnemu środków nie może przekraczać 4-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka założyciela spółdzielni oraz 3-krotnego przeciętnego wynagrodzenia na jednego członka przystępującego do spółdzielni socjalnej po jej założeniu.
2. Przepis § 1 ust. 1 stosuje się również do absolwentów centrum integracji społecznej, zwanych dalej absolwentem CIS oraz absolwentów klubów integracji społecznej zwanych dalej absolwentem KIS, o których mowa w przepisach o zatrudnieniu socjalnym, jeżeli nie pozostają oni w okresie zgłoszonego do ewidencji działalności gospodarczej zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.
3. Przepis § 1 ust. 1 nie ma zastosowania do bezrobotnego, który zarejestrował się jako bezrobotny w okresie zgłoszonego do ewidencji działalności gospodarczej zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.

4. Osoba, która otrzymała z Funduszu Pracy jednorazowo środki na podjęcie działalności gospodarczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej, jest obowiązana dokonać zwrotu, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty, otrzymanych środków wraz z odsetkami, jeżeli prowadziła działalność gospodarczą lub była członkiem spółdzielni socjalnej przez okres krótszy niż 12 miesięcy albo naruszone zostały inne warunki umowy dotyczące przyznania tych środków.

5. W przypadku niewywiązania się z obowiązku, o którym mowa w § 1 ust. 4, dochodzenie roszczeń z tytułu zawartej umowy następuje na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego.

6. Przeciętne wynagrodzenie, o którym mowa w § 1 ust. 1, jest przyjmowane w wysokości obowiązującej w dniu zawarcia umowy z bezrobotnym, absolwentem centrum integracji społecznej lub absolwentem klubu integracji społecznej.

7. W postępowaniach w przedmiocie przyznawania bezrobotnemu, absolwentowi CIS lub absolwentowi KIS jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej w przypadku zastosowania poręczenia osoby fizycznej jako formy zabezpieczenia zwrotu przyznanych środków, mogą być przetwarzane następujące dane osobowe poręczyciela:

1)imię i nazwisko;

2)adres zamieszkania;

3)numer PESEL, jeżeli został nadany, oraz nazwa i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;

4)uzyskiwane dochody, z podaniem źródła i kwoty dochodu;

5)aktualne zobowiązania finansowe, z podaniem wysokości miesięcznej spłaty zadłużenia.

8. Bezrobotny, absolwent CIS lub absolwent KIS ubiegający się o przyznanie środków, o których mowa w § 1 ust. 1, składa oświadczenie o niekaralności za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.) lub ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary (Dz. U. z 2014 r. poz. 1417 oraz z 2015 r. poz. 28), w okresie 2 lat przed wystąpieniem z wnioskiem o przyznanie środków.

9. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej stanowią pomoc de minimis w rozumieniu przepisów rozporządzenie Komisji (UE) nr 2023/2831 z dnia 13 grudnia 2023 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. L 2023/2831 z 15.12.2023) i są udzielane zgodnie z przepisami tego rozporządzenia, z wyłączeniem środków przyznawanych w zakresie krajowego transportu osób taksówkami.

Rozdział II

Tryb składania i rozpatrywania wniosku w sprawie przyznania środków z Funduszu Pracy na podjęcie działalności gospodarczej

§ 2

1. Bezrobotny, absolwent CIS lub absolwent KIS, zamierzający podjąć działalność gospodarczą, mogą złożyć do starosty właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub pobytu albo ze względu na miejsce prowadzenia działalności gospodarczej wnioski o dofinansowanie, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności.

2. Wniosek o dofinansowanie zawiera:

- 1) imię i nazwisko bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS;
- 2) adres miejsca zamieszkania bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS;
- 3) numer PESEL bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS;
- 4) kwotę wnioskowanego dofinansowania;
- 5) symbol i przedmiot planowanej działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) na poziomie podklasy;
- 6) kalkulację kosztów związanych z podjęciem działalności gospodarczej oraz źródła ich finansowania;
- 7) szczegółową specyfikację wydatków do poniesienia w ramach dofinansowania, przeznaczonych na zakup towarów i usług, w szczególności na zakup środków trwałych, urządzeń, maszyn, materiałów, towarów, usług i materiałów reklamowych, pozyskanie lokalu, pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem działalności gospodarczej;
- 8) proponowaną formę zabezpieczenia zwrotu dofinansowania,
- 9) podpis bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS.

3. Do wniosku o dofinansowanie bezrobotny, absolwent CIS lub absolwent KIS dołączają oświadczenia o:

- 1) nieotrzymaniu bezzwrotnych środków Funduszu Pracy lub innych bezzwrotnych środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej lub rolniczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej;
- 2) nieposiadaniu wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, a w przypadku jego posiadania - oświadczenie o zakończeniu działalności gospodarczej w dniu przypadającym w okresie przed upływem co najmniej 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku;
- 3) niepodejmowaniu zatrudnienia w okresie pierwszych 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej, z uwzględnieniem § 3 ust. 3,
- 4) niekaralności w okresie 2 lat przed dniem złożenia wniosku za przestępstwo przeciwko obrotowi gospodarczemu, w rozumieniu ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny lub ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary;
- 5) zobowiązaniu się do prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy oraz niezawieszania jej wykonywania łącznie na okres dłuższy niż 6 miesięcy, z uwzględnieniem § 3 ust. 3,

- 6) niezłożeniu wniosku do innego starosty o przyznanie dofinansowania lub przyznanie jednorazowo środków na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.
4. Do wniosku o dofinansowanie bezrobotny, absolwent CIS lub absolwent KIS dołączają dodatkowo:
- 1) zaświadczenia lub oświadczenie o pomocy de minimis, w zakresie, o którym mowa w art. 37 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404, z 2008 r. Nr 93, poz. 585, z 2010 r. Nr 18, poz. 99 oraz z 2011 r. Nr 233, poz. 1381);
  - 2) informacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 2a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.
5. Wniosek o dofinansowanie może być przez starostę uwzględniony w przypadku, gdy bezrobotny:
- 1) spełnia łącznie warunki, o których mowa w § 2 ust. 3 i 4, albo spełnia łącznie warunki, o których mowa w § 6 ust. 3 pkt 1 i pkt 3-6, ust. i 5, oraz złożył kompletny i prawidłowo sporządzony wniosek, a starosta dysponuje środkami na jego sfinansowanie;
  - 2) w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających dzień złożenia wniosku:
    - a) nie odmówił bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy określonej w ustawie oraz udziału w działaniach w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w art. 62a ustawy,
    - b) nie przerwał z własnej winy szkolenia, stażu, realizacji indywidualnego planu działania, udziału w działaniach w ramach Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w art. 62a ustawy, wykonywania prac społecznie użytecznych lub innej formy pomocy określonej w ustawie,
    - c) po skierowaniu podjął szkolenie, przygotowanie zawodowe dorosłych, staż, prace społecznie użyteczne lub inną formę pomocy określoną w ustawie.
6. Wniosek o dofinansowanie może być przez starostę uwzględniony w przypadku, gdy absolwent CIS lub absolwent KIS spełniają warunki, o których mowa w § 2 ust. 5 pkt 1.
7. O uwzględnieniu lub odmowie uwzględnienia wniosku o dofinansowanie starosta powiadamia bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS w formie pisemnej, w terminie 30 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku.
- W przypadku nieuwzględnienia wniosku starosta podaje przyczynę odmowy.
8. Wysokość przyznanych środków jest ustalana z uwzględnieniem rodzaju planowanej działalności, szans zdobycia pozycji na rynku oraz po dokonaniu oceny czy planowane wydatki są bezpośrednio i jednoznacznie związane z rodzajem zamierzonej działalności.
9. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej mogą być wydatkowane w szczególności na:
- a) zakup środków trwałych, maszyn, sprzętu i urządzeń niezbędnych do podjęcia działalności gospodarczej,
  - b) zakupu towaru, materiałów, surowców do 50 % wnioskowanej kwoty (w przypadku przyznania niższej kwoty niż wnioskowana – wartość zakupu towaru, materiałów, surowców nie może przekroczyć 50 % przyznanej kwoty)

- c) zakup środka transportu maksymalnie do 30% wnioskowanej kwoty (w przypadku przyznania niższej kwoty niż wnioskowana – wartość zakupu środka transportu nie może przekroczyć 30% przyznanej kwoty),
10. Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej nie mogą być wydatkowane na:
- a) zakup kasy fiskalnej,
  - b) koszty przesyłki, dostawy, transportu od zakupionych rzeczy,
  - c) leasing maszyn, pojazdów i urządzeń,
  - d) zakup urządzeń, materiałów, towarów handlowych dokonane od współmałżonka, osób pozostających z bezrobotnym we wspólnym gospodarstwie domowym oraz od osób z pierwszej linii pokrewieństwa tj. rodziców, dziadków, dzieci i rodzeństwa,
  - e) zakup urządzeń, które w ciągu ostatnich siedmiu lat zakupiono ze środków publicznych (z wykorzystaniem dotacji krajowej lub wspólnotowej),
11. Przyznając wnioskodawcy środki na podjęcie działalności gospodarczej uwzględnia się aktualną sytuację na rynku pracy i zapotrzebowanie społeczne na zgłaszany przez bezrobotnego rodzaj działalności gospodarczej.
12. W ramach poszczególnych wniosków mogą zostać wyłączone z dofinansowania proponowane przez bezrobotnego wydatki, gdy w sposób oczywisty i bezpośredni nie są konieczne do rozpoczęcia planowanej działalności gospodarczej.
13. Wyłączona z dofinansowania jest:
- a) działalność w zakresie akwizycji,
  - b) działalność gospodarcza mająca charakter samozatrudnienia u pracodawcy,
  - c) założenie spółki z inną osobą,
14. W przypadku zakupów realizowanych za pośrednictwem osób trzecich (płatność za pobraniem, system PayU, PayPal, itp.) wymagane jest dostarczenie potwierdzenia dokonania przelewu lub informacji od sprzedawcy o otrzymaniu zapłaty lub o przyjęciu zapłaty przez pośrednika (kuriera) za dostarczony zakup.
15. Środki na podjęcie działalności nie są przyznawane na przejęcie działalności gospodarczej od innego podmiotu, prowadzonego przez współmałżonka, osoby pozostającej z bezrobotnym we wspólnym gospodarstwie domowym oraz od osób z pierwszej linii pokrewieństwa tj. rodziców, dziadków, dzieci i rodzeństwa. Przez przejęcie rozumie się sytuację, w której nastąpi jednoczesne odkupienie środków trwałych i obrotowych od podmiotu, o którym mowa powyżej oraz prowadzenie działalności o tym samym profilu i w tym samym miejscu.

Rozdział III

Podstawowe postanowienia umowy o dofinansowanie

§ 3

1. Podstawą dofinansowania jest umowa zawarta przez starostę z bezrobotnym, absolwentem CIS lub absolwentem KIS, zwana dalej "umową o dofinansowanie".
2. Umowa o dofinansowanie powinna być zawarta na piśmie pod rygorem nieważności oraz zawierać w szczególności zobowiązanie bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS do:
  - 1) prowadzenia działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy; do okresu prowadzenia działalności gospodarczej zalicza się przerwy w jej prowadzeniu z powodu choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego;
  - 2) wydatkowania zgodnie z wnioskiem, o którym mowa w § 2, ust 2, otrzymanego dofinansowania;
  - 3) złożenia rozliczenia, o którym mowa w § 3 ust. 3, w terminie 2 miesięcy od dnia podjęcia działalności gospodarczej;
  - 4) zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami, o których mowa w art. 46 ust. 3 ustawy;
  - 5) zwrotu równowartości odliczonego lub zwróconego, zgodnie z ustawą z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług, podatku naliczonego dotyczącego zakupionych towarów i usług w ramach przyznanego dofinansowania, w terminie:
    - a) określonym w umowie o dofinansowanie, nie dłuższym jednak niż 90 dni od dnia złożenia przez bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od towarów i usług, w której wykazano kwotę podatku naliczonego z tego tytułu - w przypadku gdy z deklaracji za dany okres rozliczeniowy wynika kwota podatku podlegająca wpłacie do urzędu skarbowego lub kwota do przeniesienia na następny okres rozliczeniowy,
    - b) 30 dni od dnia dokonania przez urząd skarbowy zwrotu podatku na rzecz bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS - w przypadku gdy z deklaracji podatkowej dotyczącej podatku od towarów i usług, w której wykazano kwotę podatku naliczonego z tego tytułu, za dany okres rozliczeniowy wynika kwota do zwrotu.
3. Do okresu prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, nie wlicza się okresu zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej.
4. Do okresu prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, wlicza się okres prowadzenia przedsiębiorstwa przez zarządcę sukcesyjnego lub właściciela przedsiębiorstwa w spadku, o którym mowa w art. 3 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw.
6. Bezrobotny, absolwent CIS lub absolwent KIS przedkładał staroście rozliczenie zawierające zestawienie kwot wydatkowanych od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie na poszczególne towary i usługi ujęte w szczegółowej specyfikacji, o której mowa w § 2 ust. 2 pkt 8.

7. Starosta, na wniosek bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS, uznaje za prawidłowo poniesione również wydatki odbiegające od zawartych w szczegółowej specyfikacji, mieszczące się w kwocie przyznanego dofinansowania, jeżeli stwierdzi zasadność ich poniesienia, biorąc pod uwagę charakter działalności prowadzonej przez bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS, któremu przyznano dofinansowanie.
8. Dofinansowanie otrzymane, a niewydatkowane przez bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS, podlega zwrotowi w terminie, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 3.
9. W rozliczeniu, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 3, są wykazywane kwoty wydatków z uwzględnieniem podatku od towarów i usług; rozliczenie zawiera informację, czy bezrobotnemu, absolwentowi CIS lub absolwentowi KIS przysługuje prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego zawartego w wykazywanych wydatkach lub prawo do zwrotu podatku naliczonego.
10. Starosta w trakcie trwania umowy o dofinansowanie dokonuje oceny prawidłowości wykonania umowy, w szczególności poprzez weryfikację spełnienia warunku, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 1.
11. Starosta może przedłużyć termin, o którym mowa w § 3 ust. 2 pkt 3, w przypadku, gdy za jego przedłużeniem przemawiają względy społeczne, w szczególności przypadki losowe i sytuacje niezależne od bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS.
12. W przypadku śmierci bezrobotnego, absolwenta CIS lub absolwenta KIS w okresie od dnia zawarcia umowy o dofinansowanie do upływu 12 miesięcy prowadzenia działalności gospodarczej i nieustanowienia zarządu sukcesyjnego zwrotu wypłaconego dofinansowania dochodzi się w wysokości proporcjonalnej do okresu nieprowadzenia tej działalności. Od kwoty podlegającej zwrotowi nie nalicza się odsetek ustawowych.

Rozdział IV

Formy zabezpieczenia zwrotu dofinansowania

§ 4

1. Formą zabezpieczenia zwrotu dofinansowania może być poręczenie, weksel in blanco, weksel z poręczeniem wekslowym (aval), gwarancja bankowa, zastaw rejestrowy na prawach lub rzeczach, blokada środków zgromadzonych na rachunku płatniczym albo akt notarialny o poddaniu się egzekucji przez dłużnika.

Zabezpieczenie może zostać ustanowione w jednej lub kilku formach. Przy zabezpieczeniu w formie weksla in blanco albo aktu notarialnego o poddaniu się egzekucji jest konieczne ustanowienie dodatkowego zabezpieczenia.

Poręczenia, o którym mowa w ust. 1, może udzielić osoba fizyczna lub osoba prawna.

2. Starosta określa termin złożenia zabezpieczenia zwrotu dofinansowania.

3. W przypadku poręczenia zwrotu dofinansowania przez osobę fizyczną poręczyciel przedkłada staroście oświadczenie o uzyskiwanych dochodach ze wskazaniem źródła i kwoty dochodu oraz o aktualnych

zobowiązaniach finansowych z określeniem wysokości miesięcznej spłaty zadłużenia, podając jednocześnie imię, nazwisko, adres zamieszkania, numer PESEL, jeżeli został nadany, oraz nazwę i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość.

4. Poręczyciel, o którym mowa w § 4 ust. 3, potwierdza własnoręcznym podpisem prawdziwość informacji zawartych w oświadczeniu.

5. W przypadku zabezpieczenia, o którym mowa w § 4 ust.1, akceptowalną formą są:

1) Poręczenia zgodnie z przepisami prawa cywilnego udzielone przez dwie osoby fizyczne, które osiągają przeciętne miesięczne wynagrodzenie lub dochód z trzech ostatnich miesięcy poprzedzających poręczenie w wysokości nie mniejszej niż 110 % minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Powyższą kwotę dochodu netto poręczyciel musi osiągnąć po odliczeniu miesięcznych zobowiązań wykazanych w oświadczeniu poręczyciela o dochodach.

2) Poręczycielem, może być osoba fizyczna w wieku do 70 lat, na której nie ciążyą zobowiązania z tytułu zajęć sądowych i administracyjnych i nie toczy się w stosunku do niej postępowanie sądowe, egzekucyjne lub windykacyjne dotyczące niespłaconych zobowiązań:

a. pozostająca w stosunku pracy z pracodawcą nie będącym w stanie likwidacji lub upadłości, zatrudniona na czas nieokreślony, lub określony nie mniej niż 2 lata, nie będąca w okresie wypowiedzenia, wobec której nie są ustanowione zajęcia sądowe lub administracyjne,

b. prowadząca działalność gospodarczą przez okres minimum 6 miesięcy, która to działalność nie jest w stanie likwidacji lub upadłości,

c. osoba posiadająca prawo do emerytury lub renty stałej,

d. osoba prowadząca gospodarstwo rolne lub działalność rolniczą, za którą uważa się produkcję roślinną i zwierzęcą, w tym również produkcję materiału siewnego, szkółkarskiego, hodowlanego oraz reprodukcyjnego, produkcję warzywniczą, roślin ozdobnych, grzybów uprawnych, sadownictwa, hodowlę i produkcję materiału zarodowego zwierząt, ptactwa i owadów użytkowych, produkcję zwierzęcą typu przemysłowego, fermowego oraz chów i hodowlę ryb.

e. zatrudniona w Polsce,

f. zameldowana i zamieszkująca w Polsce,

3) Poręczycielem nie może być:

a. współmałżonek poręczyciela pozostający z nim we wspólnocie majątkowej,

b. osoba będąca dłużnikiem Funduszu Pracy i jej współmałżonek pozostający z nią we wspólnocie majątkowej,

c. osoba, która jest w trakcie niezakończonych umowy poręczenia w związku z realizacją innej umowy o przyznanie jednorazowo środków na podjęcie działalności gospodarczej lub umowy o przyznanie środków na wyposażenie/doposażenie stanowisk pracy.